

Verksamhetsplan 2019

1. Inledning

När verksamhetsplanen för 2019 skrivs är det parlamentariska läget i Sverige osäkert. Som opinionsbildande branschorganisation kan vi inte undgå att påverkas av detta. Vår målsättning att stärka studieförbundens roll i samhället står fast. Vi har tydliga ståndpunkter och frågor som vi driver. När det klarnar vilka som ska styra Sverige och vilken politik som förs blir det nödvändigt att förhålla oss till det. Arbetet 2019 kommer att präglas av strävanden efter att förnya våra politiska kontaktytor till beslutsfattare på nationell nivå.

Kulturen står för mer än hälften av all verksamhet inom studieförbunden. Enbart musikverksamheten står för en tredjedel av den totala cirkelverksamheten. Vi inleder året på Folk & Kultur 2019 där vi lyfter fram studieförbundens viktiga arbete för musik över hela landet. Det blir startskottet för ett år med rapporter, studieförbundsgemensam musikkonferens och evenemang som lyfter studieförbunden som kulturaktörer.

2019 fortsätter arbetet för demokratin kring projektet #ViMåstePrata och sverigepratar.se. Initiativen skapar viktiga kommunikationsytor där bilden av studieförbunden som innovativa och demokratibärande når nya målgrupper. Det är därför angeläget att gå vidare med att lyfta studieförbundens roll i detta arbete.

Under året kommer även en del förnyelser och omförhandlingar av avtal att göras, bland dem avtalet med Bonus Copyright Access. Rollen som arbetsgivarorganisation omprövas. Det kommer att kräva ett särskilt intresse och juridiskt stöd.

2. Verksamhetsidé och organisationens uppdrag

Följande beskrivning antogs på förbundsåret i maj 2017:

Studieförbunden är en intresse- och branschorganisation som ska stärka folkbildningens idé och studieförbundens ställning i samhället.

Organisationens uppdrag

Etik och kvalitet: *Studieförbundens etiska förhållningssätt* gäller alla företrädare för studieförbunden och tillämpas i all folkbildningsverksamhet som bedrivs med samhällsstöd. Arbetet med etik- och kvalitetsfrågor ska bidra till att studieförbunden genomför sitt samhällsuppdrag, som anordnare av folkbildningsverksamhet, med hög trovärdighet och kvalitet. *Studieförbunden i samverkan* är ett gemensamt forum för dialog och erfarenhetsutbyte i dessa frågor.

Kommunikation: *Studieförbunden* ska kommunicera för att stärka studieförbunden och synliggöra deras betydelse för människor och samhälle. Folkbildning är ett positivt laddat begrepp som ska förknippas med studieförbundens verksamhet.

Studieförbunden ska uppfattas som viktiga aktörer i samhällsutvecklingen och samhällsdebatten.

Påverkansarbete och opinionsbildning: *Studieförbunden* ska sträva efter att ge beslutsfattare och opinionsbildare en god kunskap och förståelse om förutsättningar, innehåll och genomförande av verksamheten i studieförbunden. Målet är att uppnå bättre möjligheter för studieförbunden att driva och utveckla sin verksamhet.

Avtal och förhandlingar: Målet är att, i de fall det är mer fördelaktigt än om studieförbunden tecknar egna avtal, träffa avtal som är gemensamma för alla studieförbund.

3. Etik och kvalitet

Arbetet med etik- och kvalitetsfrågor ska bidra till att de tio studieförbunden genomför sitt samhällsuppdrag som anordnare av folkbildning med hög trovärdighet och kvalitet.

Inom *Studieförbunden* har ett etiskt förhållningssätt tagits fram som en uppförandekod och riktningsvisare för studieförbundens branschgemensamma agerande. Vidare har rekommendationer för hantering av anordnarskapet samt kulturprogram tagits fram. En revidering av dokumenten kommer att göras under våren 2019.

Samverkansgruppen för etik och kvalitet ska bedriva erfarenhetsutbyte kring systematiskt kvalitets- och etikarbete i studieförbunden och fungera som samtalspart för Folkbildningsrådet gällande uppföljning och redovisning av kvalitetsarbetet.

Under året ska gruppen diskutera hur de tio studieförbunden gemensamt kan förhålla sig till kvalitetsgranskning av verksamheten i allmänhet och internkontrollen i synnerhet, samt diskutera behovet av att utarbeta ett gemensamt etiskt förhållningssätt till samverkande organisationer och föreningar.

Studieförbunden ska följa införandet av SEQF, Sveriges referensram för kvalifikationer genom Folkbildningsrådet och kontakter med Myndigheten för Yrkeshögskolan.

Mål: Att fortsätta att forma det gemensamma forumet för etik och kvalitetsfrågor samt utveckla arbetet i relation till Folkbildningsrådet.

4. Folkbildningspolitisk kommunikation

Studieförbunden ska kommunicera för att synliggöra de tio studieförbundens betydelse för människor och samhälle i syfte att stärka deras roll. *Studieförbunden* ska uppfattas som viktiga aktörer i samhällsutvecklingen och samhällsdebatten. Folkbildning är ett positivt laddat begrepp som ska förknippas med de tio studieförbundens verksamhet.

Studieförbunden ska följa den pågående idédebatten om folkbildning. Verksamheten hos de tio studieförbunden ska kopplas till en bredare diskussion om folkbildning och bildning i samhället. De tio studieförbunden har ett unikt kunnande om folkbildning, vuxnas lärande och kultur som är intressant för många parter.

De tio studieförbunden har en gemensam värdegrund att lyfta fram, den om alla människors lika värde och rätt. *Studieförbunden* ska uppmärksamma att medlemmarna, med sina olika inriktningar och samarbeten, bidrar till demokratin genom att öka kunskap, engagemang och aktivitet hos alla människor i samhället. Tillsammans utgör de tio studieförbunden Sveriges största mötesplats för människor som vill utvecklas.

Studieförbunden ska fortsätta arbetet med att bygga upp funktionella kommunikationsvägar för att sprida de gemensamma budskapen för *Studieförbunden* och dess medlemmar, utifrån den nya kommunikationsplattformen som antogs i december 2017.

Studieförbundens målgrupper är beslutsfattare och opinionsbildare – inte en bred allmänhet. Det innebär att det i många fall är effektivt med kommunikation riktad direkt till våra prioriterade målgrupper. Men beslutsfattare påverkas också starkt av bilden i massmedia. Vi har därför som ett mål att få ökad synlighet för oss och våra frågor i riksmidia.

Studieförbunden ska öka spridningen av material som belyser och lyfter fram betydelsen av studieförbundens verksamhet för människa och samhälle, till exempel ur sociala, ekonomiska, utbildningspolitiska och regionala aspekter. Material som stärker Studieförbundens argument kan vara aktuell forskning, statistik, rapporter och verksamhetsexempel.

Vi kommer under 2019 att arbeta med att etablera bredare och närmare kontakter med riks- och lokalmedia för att på så sätt öka informationsspridningen om våra frågor. Vi kommer också att göra ett genomgripande arbete vad gäller ansvarfull datahantering i våra informationskanaler.

Studieförbunden prioriterar arbetet med att göra all sin kommunikation tillgänglig för så breda befolkningsgrupper som möjligt, såväl tekniskt som innehållsmässigt.

Studieförbunden ska aktivt fortsätta att driva gemensam kommunikation kring demokratiinitiativet #ViMåstePrata och sverigepratar.se. Fokus ska ligga på att synliggöra de tio studieförbundens demokratiarbete över hela Sverige och rusta med ny och fördjupad kunskap.

Mål: Att synliggöra de tio studieförbundens betydelse som samhällsaktörer och att öka kunskapen om studieförbundens betydelse för att värna demokratin.

Mål: Ökad synlighet i riksmedia.

5. Påverkansarbete och opinionsbildning

De tio studieförbunden är beroende av beslut från demokratiska församlingar och myndigheter liksom av politiska och värderingsmässiga strömningar i samhället. Från *Studieförbunden* ska beslutsfattare, media och opinionsbildare få en god kunskap och förståelse om förutsättningar, innehåll och genomförande av verksamheten i studieförbunden.

Studieförbunden fortsätter sitt arbete för att stärka de tio studieförbundens position som samhällsaktörer, och den studieförbundsgemensamma branschen.

Studieförbunden ska arbeta med omvärldsbevakning och analys. *Studieförbunden* ska identifiera de frågeställningar som kan få konsekvenser för folkbildningen och genom sina olika företrädare vara en given samtalspartner för relevanta beslutsfattare och opinionsbildare. Studieförbundens viktiga roll för individer, civilsamhället och demokratin i stort ska lyftas fram genom påverkansarbete och lobbning. I samverkan med andra organisationer och forskarsamhället kan folkbildningens roll och betydelse belysas och analyseras.

Studieförbunden ska etablera mediekontakter och formulera nyheter i för studieförbunden relevanta och prioriterade frågor. Arbetet med goda presskontakter är av särskild vikt för att även indirekt nå de nya förtroendevalda.

Studieförbunden ska synas och vara tillgänglig i relevanta och aktuella digitala plattformar. Spridning av information, nyheter och material via sociala medier och hemsida ska förknippas med aktualitet, innovation och vara kontinuerlig.

Studieförbunden ska eftersträva ökat antal följare, prenumeranter och visningar via våra digitala plattformar genom rörlig och kreativ målgrupps- och budskapsanpassning. *Studieförbunden* ska mana till bredare dialog och diskussioner online utifrån kommunikationsmålen.

Studieförbunden ska som branschorganisation arbeta för god samverkan mellan de tio studieförbunden för att möjliggöra erfarenhetsutbyte och skapa underlag för gemensam opinionsbildning.

I beskrivningen av de tio studieförbunden som samhällsaktörer betonas de tio studieförbundens särart, deras funktion som mötesplats och demokratisk infrastruktur. Ledord är demokrati, kultur och bildning. Med fakta, statistik och verksamhetsexempel lyfter *Studieförbunden* sina medlemmars unika roll för bildning och kultur, för föreningsliv och samarbeten över hela landet.

Tillsammans med medlemmarna ska *Studieförbunden* delta på politiskt strategiska arenor för att lyfta studieförbundens verksamhet och samhällsbidrag.

Studieförbunden ska även sträva efter att skapa egna mötesplatser för dialog och för att uppmärksamma de tio studieförbunden som samhällsaktörer. Konferensen Folk & bildning 2019 kommer vara den fjärde i sitt slag. Folk & bildning utgör en mötesplats kring studieförbundens verksamhet med utrymme för nya idéer och nätverk, internationella perspektiv och politiska samtal.

Demokratiutvecklingsdagarna inom ramen för #ViMåstePrata och de nätbaserade plattformarna Demokratitalarbanken samt sverigepratar.se innebär särskilda utmaningar. Kommunikationsavdelningen kommer att samarbeta med projektledarna inom ramen för vårt uppdrag.

Samhällsnyttan av studieförbundens verksamhet och studieförbunden som sammanhållande kraft ska användas som argument för att öka de generella anslagen till folkbildning inom studieförbunden.

Mål: Att genom strategiskt påverkansarbete uppnå att fler beslutsfattare, opinionsbildare och andra intressenter ser de tio studieförbunden som betydelsefulla samhällsaktörer.

6. Fokusområden

Förnyade politiska relationer

2019 är första året i en ny mandatperiod. Nya ledamöter har valts in i riksdagen och tagit plats i utskotten. Regeringens sammansättning och politik är i skrivande stund inte klar. Statsbudgeten för 2019 har lagt fram av övergångsregeringen och innebär inga vägval för framtiden. Vilken kurs en kommande styrande konstellation tar ut i folkbildningspolitiska frågor har avgörande betydelse för studieförbunden och därmed för vårt arbete under året.

Mot den bakgrunden är den viktigaste frågan för Studieförbunden under 2019 att driva ett påverkansarbete mot rikspolitiken. Det kan indelas i flera faser. 1) lära känna och bygga relation till de personer som efter valet fått nya eller ändrade uppdrag. 2) öka deras kännedom och kunskap om folkbildningen och studieförbunden. 3) föra fram ståndpunkter utifrån vårt perspektiv när det gäller alltifrån värdet av en ökad generell finansiering till ett flertal sakfrågor. 4) reagera på den politik som regering och riksdag formulerar.

En viktig del av detta är att fortsätta bevaka, följa och driva för oss viktiga frågor som moms och skatt på studieförbund, mottagandeutredningen, demokrativillkorsutredningen, utredningen om IOP/LOU, sfi, utvärderingen av folkbildningen, tolkutredningen mm.

Allt påverkansarbete måste ske i relation till den politik som de styrande för. Vartefter som den bilden klarnar bör styrelsen för Studieförbunden diskutera och vid behov utveckla eller förändra strategin för påverkan och vilka frågor, argument och perspektiv vi sätter i fokus.

Mål: Att förnya och stärka banden till de nyvalda politikerna. Att etablera kanaler som möjliggör att vi kan fortsätta sprida kunskap om studieförbundens viktiga roll som demokratibärare och att synliggöra och stärka de tio studieförbunden.

Musik och kultur

Kulturen står för mer än hälften av all verksamhet inom studieförbunden. Enbart musikverksamheten står för en tredjedel av den totala cirkelverksamheten.

Studieförbunden ska under året visa beslutsfattare och opinionsbildare hur de tio studieförbunden ger människor över hela landet möjlighet att ta del av och själva spela musik och utöva annan konstnärlig verksamhet. Genom en musikrapport ska Studieförbunden redovisa statistik, fakta och verksamhetsexempel från musikverksamheten och lyfta att studieförbunden spelar en avgörande roll för ett rikt svenskt musikliv. Internt kommer Studieförbunden under 2019 att genomföra en konferens – Elixir II – för att stärka och utveckla studieförbunden i deras arbete med musikfrågor. Fokus på konferensen ligger på studieförbundens arbete med demokrati, mångfald och jämställdhet inom musikverksamheten.

Mål: Att synliggöra hur de tio studieförbunden ger människor över hela landet möjlighet att ta del av och själva spela musik och utöva annan konstnärlig verksamhet. Att visa på de goda effekter detta har för demokrati och samhälle.

7. Internationellt

Studieförbunden är medlem i den europeiska organisationen EAEA samt den globala organisationen ICAE tillsammans med folkhögskolornas organisationer och Folkbildningsrådet. Vid viktiga möten i dessa organisationer deltar Studieförbunden. Sverige har en plats i styrelsen för EAEA genom Kent Johansson samt Mats Ehn som adjungerad i styrelsen för ICAE.

ICAE är i en ekonomisk kris. Därför kommer organisationen att genomföra General Assembly virtuellt online under 2019. Organisationen planerar att under årets se över stadgar och organisation för att kunna fatta beslut om det i november. Vi samordnar vårt agerande i arbetet med ICAE genom EAEA.

I organisationen Folkbildning Norden sker ett samarbete med våra systerorganisationer i de nordiska länderna. Under 2019 kommer Folkbildning Norden att träffas på Island i januari. Studieförbunden deltar genom Göran Hellmalm även i två nätverk inom ramen för Nordiskt Nätverk för Vuxnas Lärande (NVL); expertnätverket för validering samt nätverket för kompetensutveckling av personer som arbetar med vuxnas lärande. Båda nätverken kommer att ha tre möten under 2019.

Studieförbunden deltar på den så kallade ordförandeträffen mellan ordförande och generalsekreterare för Folkbildningsrådet och dess medlemmar, där frågor om internationell samordning hanteras. Folkbildningsrådet har en internationell omvärldsbevakning av folkbildningens frågor såväl vad avser dessa internationella organisationer som händelser inom EU, FN och andra internationella organ som kan vara av betydelse.

8. Förhandlingar och avtal

Från och med 2014 har *Studieförbunden* en överenskommelse med IDEA, Arbetsgivarförbundet för ideella organisationer, som innebär att IDEA hanterar kollektivavtalsförhandlingar om cirkelledaravtal samt avtalssupport. Under 2019 fortsätter arbetet i syfte att IDEA övertar ansvaret för detta kollektivavtal.

Gällande avtal med Stim, Sami och Marknadsinformation bevakas av kansliet under 2019. Bonus Copyright Access har begärt omförhandling av avtalet mellan dem och Studieförbunden. Arbetet kommer att inledas med en undersökning av omfattningen av kopieringen som sker i studieförbundens verksamhet och utifrån det sker en förhandling om ett nytt avtal.

Mål: Att *Studieförbunden* ska, i de fall det är fördelaktigt, träffa avtal som är gemensamma för studieförbunden.

9. Samverkan och samarbeten

Styrelsen och de tio studieförbundens ordförande träffas årligen för att gemensamt analysera och diskutera förändringar i omvärlden och trender som långsiktigt påverkar folkbildningen och studieförbunden och därmed *Studieförbundens* arbete. Överläggningen genomförs under våren, och lägger grunden för styrelsens arbete med styrning av verksamheten framåt.

Det finns sex studieförbundsgemensamma grupper utsedda av *Studieförbundens* styrelse. Det är IT-samverkansgruppen, Samverkansgruppen för etik och kvalitet, Infonet, förhandlingsgruppen och asylgruppen. Utöver det finns nätverket Musiknet där nio studieförbund ingår tillsammans med en representant från *Studieförbunden*. Den tillfälliga referensgruppen för den nya dataskyddsförordningen med representanter från de tio studieförbunden och *Studieförbunden* fortsätter sitt arbete under 2019. Asylgruppen fortsätter som referensgrupp för satsningen på uppsökande och motiverande insatser för utrikesfödda kvinnor. I referensgrupperna delas erfarenheter om satsningarna i stort, men också arbete med uppföljning och utvärdering av regelverk och genomförande.

Studieförbunden ordnar en samverkanskonferens för erfarenhetsutbyte och diskussion, tillsammans med länsbildningsförbunden och de tio studieförbunden under hösten varje år. Syftet är att stärka det gemensamma samtalet och att tillsammans identifiera samverkansområden. Ett exempel på detta är att vi samarbetar med Länsbildningsförbundet Sörmland i samband med Folk & kultur. Vi står för det nationella perspektivet och de lyfter fram den lokala betydelsen av studieförbundens arbete.

Studieförbunden är medlem i Civos och Ideell kulturallians för att företräda studieförbundens intressen i det civila samhällets sammanslutningar. Därutöver är förbundet medlem i Vetenskap och Allmänhet och Föreningen för Folkbildningsforskning för att ha goda relationer med forskarsamhället.

Studieförbunden är partner i Reglab i syfte att synliggöra studieförbundens roll och potential vad gäller regional utveckling. Reglab arrangerar en årlig konferens. Inför 2019 är Studieförbundens ambition att medverka på konferensen med ett seminarium utifrån den rapport om kommunernas anslag till studieförbunden som togs fram hösten 2018.

Studieförbunden är en av undertecknarna av Överenskommelsen på det sociala området samt Överenskommelsen på integrationsområdet.

Mål: Att lyfta studieförbundens gemensamma frågor och åsikter i olika samarbetsorgan, att upprätthålla en god samverkan internt och med omgivande samhälle.

Mål: Att bidra till att stärka de tio studieförbundens samarbete med andra aktörer på regional nivå.

Mål: Stärka kontakten mellan kommunerna och studieförbunden på regional nivå

Validering

Under hösten 2018 har Studieförbunden i samarbete med Nordiskt valideringsforum utarbetat fyra nya valideringsprogram. Programmen har utarbetats utifrån de önskemål och behov som studieförbunden sett under tiden de arbetat med validering. Programmen är: Kommunikativ svenska, Ledarskap (inklusive ledarintroduktion), Föreningskunskaper (med olika spår, som ordförande, sekreterare, kassör, osv), Kompetenser för arbetslivet (med tillgång till alla 62 moduler i generella kompetenser). De fyra programmen kommer att implementeras under 2019. Studieförbunden i samverkan kommer fortsatt att teckna ett branschgemensamt avtal med Nordisk valideringsforum för att ge tillgång till databaser, metodutveckling och OCN-certifiering. Åtminstone två utbildningar av nya handledare kommer att ske under året. En ambition för året är att varje studieförbund ska ha en intern kvalitetssäkrare som certifierats enligt OCN-metoden.

Mål: utbilda interna kvalitetssäkrare i varje studieförbund som arbetar aktivt med validering.

Mål: utbilda 30 nya handledare inom validering.

10. Framtidsstrategi och positionering

Under 2019 inleder kansliet, på uppdrag av styrelsen, ett arbete med att utveckla branschens framtida strategier och position.

Bilaga:

Rapport #ViMåstePrata